

של אלה אשר לא ביקשו ממני שום דבר — לא ביקשו שאהב אותם — ביקשו שאני אספר את סיפורם. הם לא היו טובים. הם לא היו רעים. הם ביקשו שאספר את סיפורם. אתה חושב וזההיה עליהם לשנות חברים מפולגים בתחום הפוליטי? לא. הם חיו את חייהם ואני כעד — מה זה עד? מי צריך עד? — תלכתי אחריהם ואני אהבתי אותם. אחר-כך בא העורך לעסוק במיסוד הסיפורים הללו על אנשים שאהבתי אליהם נתונה. שאני בא אליהם בכל תמדת לבי. הם אומרים: "ייתכן מה היה שמך הקודם?" ואז בא אורי. ואז באה העינית של אורי. ואני כאיש נכלם. מה שיש לי לומר. לפעמים אני אומר: "אחד הלילה בו הורה גבר." ולפעמים אני אומר: "ענוג הלילה בו הורה גבר."

● "אתה עומד בכיתה השימוש של התחנה המרכזית, בתל-אביב. ויצא ומשפט בין הרציפים, באלום הכניסה, ויחזר לבית השימוש? אגשים מבט לעבר המשתנים. מי שמסתכל כך, שלך הוא הסכמה מידית, מצרפית, מיפזקית. הפרטים יוקבעו בזיון, אם ייקבעו. אם מישהו ילמד את המבט שלך, המבט המפנה והחושק שלך, הנשלה אל הגברים המיוענים שיוצאים ונכנסים אל בית השימוש של התחנה המרכזית. הנה, חייל. אתה מסתכל בזיון של החייל והמבט שמרפה על הזיון של החייל מכריח אותך לחשוב על הרבר הכי יפה שראית אי פעם, ששמעתי אי פעם, שאהבתי אי פעם, אם אהבתי..." מתוך: "השערות על מותו של פייר פאולו פאזוליני."

● טוב, לא נוכל להתייחס לכל מה שמתרחש בעיתון נתיחסיפוטית העברית כרגע, אתה יודע למה? כי זה ישעמם. אני עבדתי משך תקופה ארוכה בהארץ, אבל כעת אין הארץ. ניסיתי להעמיד את עצמי. אתה יודע, בוא נפסיק מהדיבורים האלה על שמתרחש כאן. בעצם לא מתרחש כאן שום דבר. אני עם עצמי. ואני זוכר לך, לא תיחס, לחסד נעורייך, לשיר של אלן גינסברג. אתה יודע, אני הייתי, לבד לגמרי באשדוד, ואני חשבת שאני חוטא גדול, למה? בגלל שנמשכתי לגברים — לנערים שלמדו אתי בבית הספר ואז באוה לילה קראתי שיר של גינסברג בהרמוני והוא דיבר שם על רומבי אופניים שנתנים לרוכביאופניים לזיין אותם בתחת.

ואני אמרתי לעצמי: "ייתכן, האם בשביל זה התפללת — האם לזה חכית?" ממול היה אורי.

מו"לים טובים, מו"לים רעים

● "בללות מזוינים בכתישימוש ציבוריים, מו"לים נים מצייצוב אל אולמות פנורים, היה חשש של אברכים חיילים ופעלים ונערים מעמלים הרשבים על אלוהים, מי שאינו גוליסט חרשב על אלוהים. לכתוב בלו לחשוב לכתוב בלו לחשוב כבוזן של שולחן יציב על שולחן יציב עד שהדוד יהיה שחר ברדיו ברדיו מבקשים תרשאר אתנו. מהירות המחשבה לעומת האישיות ההכרחת של הכתיבה. הדרשות מיד. כאן שידורישישראל השעה שלוש. מהרמת הפרשום. מעשי אלימות במקומות אחרים. לפתוח את הלב. כרובע פוטו. כיהאניפבורני. עוד שתי שורות. הדוד שחור. להיות לבד ולכתוב בדיו שחור. ריינענד באר ישלים הערב את הרבכת הממשלה." מתוך: "השערות על מותו של פייר פאולו פאזוליני."

● אחרי הפסק האחרון, אחרי הנקודה האחרונה, של אורח סיפור שאני מספר לעצמי ואני רחשם אורח, עכשיו אני רחשם אורח, והוא — אתה מבין — תמיד אורח סיפור עצמו, באה האימפרסלי. מו"לים טובים ומו"לים רעים. הטובים הם אלה שברשותם המאמן. שיש להם בזה שקריו שם טוב. והאותם מפחידה המילה המוסקסואלית. הם לא רוצים לגעת בשדיים. מהם אני תורד מבייש. מהם אני תורד אל ירון אהתבי ואני אומר לו: ירון, שוב חזקו אותי וירון אומר: ואני לא זורק אותך. לוקח לי זמן מה לתסין. תפעם אני תורד אל קנייהמיה. וכל הסיפורים שלי, אני אומר לך, תודה לירון. שאני חוזר שפליברך שאני חוזר גולה. והוא קונה לחם מן המסכות והוא קנה לי צינורות. מה המו"לים הרעים. אותם לא מפחידה המילה, "הומיו". גם לא המילה, "זין" שאני אומר. ואני אגיד. נבה: זין זין זין זין. ואת סיפורי הם מפרסמים בכל אותם כיתבי עת פחות או יותר בלתימיסדיים (נימכרים). ואני לא רואה את צילה של ליה... ואני צריך לששב אל ירון ולומר לו: ירון אני תלוי בכך. האני מחייך והוא אומר:

אני אוהב אותך. ואני שואל את עצמי כמה זמן זה ימשך.

"הוא מדבר בגוף ראשון"

● ירון שבו ביקסי עצמו. פעם עבדתי בהארץ. פעם היה לי כסף, לא כתבתי. עד שבא איוה בוקר של פברואר. ואני אמרתי לעצמי: יותם, עשה נא למען נפשך. ולא היה לי אף אחד. ירון בא אחר-כך. דהאי שאני יכול לתת לך שמות. אלה שפגעו בי האלה שלא שילמו. אבל אני מעדיף לעקוב אחר קסמיו של ירון שבהם הוא נירדם. וחוקי מזה אני יודע לספר סיפורים. בגין מטיל בוואי ושינגטון. אדם חולהלב מטיל בוואשינגטון ונפגש שם עם מגדל-בוטנים — וכל העולם יודע על מה הם ידברו לפני שהם נפגשו. איוו שטות. ואני נוגע בירון הישן ואני מפר את השינה. כדי לספר סיפור. וירון מקין כדי לומר לי: יותם יהיה טוב, אל בא תדאג, יהיה טוב, אני מבטיח לך. ואז אני נרדם בחיקו בחיקו הסיפורים אני נרדם. ובבוקר אני מספר לגייד סיפורים שירון מטיל בהם כמו צל. וירון חוזר מעיסוקיו ואומר לי: כהבת יותם — זה יופי. ואני מתקומם על התלות הזאת ואני מחריש. אני כותב עוד סיפור.

● "עכשיו היה עלי לעמוד על שפתהים ולצוק: יותם ראובני, אגו.

יותם ראובני, אגו. היה עלי למות בצעקה הזאת. אבל אני יושב כאן, תל-אביב, חורף 1977, ואני כותב. לא אומר יותר מואת:

יותם ראובני, אגו. יותם ראובני, אגו.

גם אם אכתוב יופיים, מעם היקפה ועד אשר תגבר עלי העיפיות. יופיים מהים ועד אשר אבדה.

עם כל הכבוד לרצינות. עם כבוד רב לגישה צוננת לעניין. עם התייחסות הוטרסמית לעניין. עם ההדפיה עניינים שלגן אמא מתה אמא מתה כעיר זרה מסעות שברי בינרפית פנים שחר פניי עתה אהים זרים אותה רעיונות? רעיונות מין עתונים פירובים הפצרות בושה פחד ספרים ניתק גולה עשו אלכזהול בתים מתים קץ מילים."

(מתוך: "הרחיפה הלבה ההיא").

מקור השם ז'בוטינסקי? * איך כתב אבא קובנר שירים *

12 אלף דולר לחמישה ערבים * אמנות זבה חמאה ודבש *

שיילוק (מנחם בגין) מפוצץ את מלון "המלך דויד"

החוקר הביבליוגרף י.ר. אברמסקי, פירסם רשימת ביקורת על ביבליוגרפיה לכתבי ז'בוטינסקי הערוכה בידי ישראל יברוביץ, וברשימתו מגלה אברמסקי: "לא הרבה עברית ידע ז'בוטינסקי, אבל הרבה התנגנה בו העברית. הוא, מגן ירושלים, חנית היתה על גבו ובחיקו בנותיהשיר, בנותיהשיר של הרבה לשונות: נצלים מן המחברשיהביבליוגרפיה זו שהוא (ז'בוטינסקי) ראשון לתרגם את ביאליק גם לצר-פתית. אף לא ראה, שתירגם שלושה משירי ביאליק לאנגלית..." מוסיף אברמסקי על מחבר הביבליוגרפיה: "המחבר לא ידע, שז'בוטינסקי היה הראשון לתרגם לאנגלית מסיפורי צ'כוב." פרט נוסף שמביא אברמסקי, הוא מקור השם ז'בוטינסקי: "השם ז'בוטינסקי, עצם השם, על שום מה? על שם המיבצר ז'בוטיק, באיזור קאמנסקי, מתחם צ'רקאס. באוקראינה. בגזירות ת"ח ער כו שם הקוקים טבח ביהודים..."



אבא קובנר לכתוב עם רגליים בקורה

המשורר אבא קובנר (להקת קצב בהר גריזים) פירסם בימים אלה ספרשירים מתורד בכותרת תצפיות, בו הוא מנסה להתאים שירי לרוח-התקופה, ונעזר בהכנסת אלמנטים לא-שיריים כמו נתונים על מיספרים של היהודים בערים גדולות בע"ל, עמוד של מודעות "דרושים" ועוד. בראיון שהעניק קובנר לעיתונאי חיים נגיד, סיפר בין השאר: "היתה אצלנו בעיתוןחורש מחלקה של הנח"ל. שהתחסי לה, ונותרו הרבה צריפים פנויים. ובכן, ביקשתי צריף אחד לעצמי. היום זה תור העבודה שלי ועד שהכניסו לי מזגן, לפני כמה שנים, הייתי יושב שם בלילה. מעלי גג פח להט, ורגליים בקצרת מים. כך הייתי ניצלה..." מקום-עבודה נוסף של קובנר, הוא "בית-התצוות" המהודר בתל-אביב ● מגלה הפסיכולוג הישראלי יעקב ביסטרליצקי פירט בראיון-עיתונאי, כמה התוצאות הפסיכולוגיות: "ג'ונדולה ינוביץ", הומרת מיספר אחד היום בעולם, מקבלת בחוץ לארץ בין 5000 ל-10,000 דולר לערב אחד — ואצלנו רק 1000 דולר לערב. וג'ון ויקרס, מגדולי הזמרים של המטרופוליטן (אפרה) בניו-יורק, טורד ניפלא, באמת, מקבל 10,000 דולר לערב אחד. ואצלנו 12,000 דולר (120,000) לידת ישראליות) לחמישה ערבים..." לשם שמידת הפרופורציה הכספית הרבותית מוטב לציין שהמשורר יהודה עמיחי זכה אשתקד ב,פרס ביאליק" שערב היה 150 דולר (1500 ל"י), והפקת המחזה זה מסתובב מאת יוסף מונדי עלתה כ-75 דולר (700 ל"י) ● בתוכנית-הרדיו "שעת-שירה" בעריכת ירון וירון קבע מנדי: "אנחנו נמצאים בארץ בזכות י"ל פרץ, י"ח ברנר, ביאליק ועוד כמה אנשים, ולא בזכות הרבי מלובאביץ" ● מבקר התיאטרון והאסתטיקה גרעון עפרת, מבקרת בימים אלה, בחשובה שבתערוכות האמנות הבינלאומית דוקומנטה 6, מתאר את פיסלו של האמן בויס: "אין דבר שיעצור אותו מלבעט את הרעיונות הפרועים ביותר. אחד מהרעיונות הללו, שהפך לאחת היצירות המבריקות ביותר של דוקומנטה 6, צומח מתוך

חדר המדרגות המרכזי: מנוע ענק מסתובב לו ומזומם בלב הבניין, כאשר מאות קיי-לוגרמים של חמאה (כן, חמאה) משמנים אותו מסביב. המנוע מפעיל, שוב כמו לב, מערכת צינורות העולה עד לגג הבית והודרת מבעד לקירות ואשר תכליתה — הורמת דבש. אכן, פסל מיכאני של חמאה ודבש. הדבש מספסף לו ליד ערימת החמאה, המכונות פועלות, מעבירות את הדבש בצינורות דרך האוניברסיטה הפתוחה של בויס, וכל המראה המרהיב הזה מסובב בקירות שחלקם מוכתם (בטוב טעם, אני חייב להודות) ביט דמוי שומן. הגה מה שמולידה חברת שפע כמו החברה הגרמנית..." אחרי שהתיזמורת הפילהרמונית בניצוחו של ז'ובין מוהטה, ניגנה באיצטדיון בלומפילד בליווי רעמי תותחים וזיקוקין דינור, הציע מחזאי תל-אביבי לזובין מהטה: "לנגן את מילחמת יוסר-הכופרים במקום ההתרחשות" ● צ'ארלס מוארוביץ, אחד החדשנים בין במאי לונדון, מעלה בימים אלה גרסה משלי לסוחר מוונציה של ויליאם שיקספיר, כאשר שילוק מפוצץ במהרה לכה את מלון המלך דויד בירושלים, כפי שעשה האצ"ל בפיקודו של מנחם בגין ביולי 1946. בראיון עיתונאי, אמר מארוביץ על המחזה: "אין כאן שום ניצחון! המחזה אומר כי במצב של חד סר-צדק בסיסי, כולם מפסידים. במחזה זה הבריטים מפסידים ליהודים, אבל אם תרחיב את הפרספקטיבה, או היהודים עלולים להפסיד ביחס לפלסטינים, כאשר יש חוסר-צדק בסיסי. שלעולם אינו מתר קו, הוא תמיד יוצר את הקונפליקט הז'בוטינסקי. הנה, אתה קורא למחזה פרו-ציפוני, אבל אני לא רואה אותו כזה. המוציא מסקנות נגד הבריטים — מסקנות שעשויות בקלות להתרגם למסקנות נגד הישראלים ביחסם לבעיית היהודים הערבים" ● עמד להחזיק החדש ז'ובלון המר, עומד למנות את יעצו של קודמו, ד"ר דן רינן כמנכ"ל המור עצה לתרבות ולאמנות במקומה של הגב' לאה פורת, וזאת למרות פירסומים ש-היו בדבר התיאטרונה של הגב' פורת בתפקידה ● "הומנה למחול (שדים?)", זו הכותרת בה מזמין עורך מוסף הסיפורת של הארץ בנימין תלמוז, כ,במה חופשית" לסופרים ולאנשי-התרבות שגיבוע על המספר הפוליטי. ראשון המגיבים היה הסופר והמשורר מנחם שרת שבכותרת, "נער מטומטם" סיפר אגדת-עם מפורסמת שבמהלכה הדגיש שדה: "בחיות הנער בשדה עם צאנו, ירדה יונה שחורה על כתפו ובחורטלה מיכתב. במיכתב התבקש הנער לענות על השאלה: האם ישפיעו חילופי הגבאים על שריקתו? ואם כן, באיזו מידה? למשל, העשירה שריקתו ביום-הכיפורים תבא להשתנות מסול מינור לסי במל מזור? ושאלה אחרונה: העשוי הוא כתוצאה מחילופי הגבאות לחוש עצמו בלתי רצוי? כבן-כפר ניבער עמד הנער מתגרד בפחדתו לאור השמש השוקעת. בייחוד נישגבה מבינתו השאלה האחד רונה. אז עוד לא עלת בדעתו לחקור אם רצויה שריקתו בעיני הגבאי והקול..."



וויליאם שיקספיר שילוק, בריטים ופלסטינים